

Discursul D-lui inginer Hălăceanu la adunarea generală a Societății Politecnice, Februarie 1901.

'Mi iau libertatea, Domnilor, să vă atrag atențiunea asupra unui fapt, care 'mi pare în strânsă legătură cu actele de natură, fie privată, fie oficială, de care am avut a ne plânga în ultimii timpi.

E vorba, domnii mei, de dispozițiile ultime ale legii meseriașilor, lege, care după cum știți bine a fost depusă pe biuroul cameri și care va veni în curând în discuția adunării deputaților.

In legea aceasta se află un articol final, prin care se stabilește că liberul exercițiu al profesiei de Inginer și Architect, va fi supus unui examen al titlurilor de către nu știu ce comisiune și că condițiunile în care se va acorda acest exercițiu, vor fi specificate de un regulament interior.

Nu insist asupra dispozițiilor speciale ale acestei legi, intențiunea mea ne fiind de loc, să fac o critică a legii presintată de D. Ministru al Domeniilor.

Ceia ce vreau însă, este să fac să reeasă înaintea D-voastră, neautorizarea sursei de unde el mană aceste dispoziții și promiscensitatea neacceptabilă care ni se impune.

E evident, Domnilor, că recunoașterea oficială și protejarea titlului de Inginer și architect, precum și scutirea acestor profesioni de o concurență vătămătoare și nelegală formează o dorință unanimă a corpului nostru. Această dorință, a fost obiectul a numeroase și luminate discuțiuni, care s'au sfârșit prin formularea de către o comisiune aleasă din sînul d-voastră, a unui ante-proiect încredințat solitudinii D-lui Ministru al Lucrărilor Publice.

Vom lupta 'mi închipui cu toții, cu cea din

urmă energie, pentru ca dispozițiile coprinse în acest ante-proiect, să devie lege, aceste revendicări însă, ori-cât de prețioase ne ar fi ele, nu cred, Domnilor, că veți primi să fie câștigate cu prețul demnității corpului nostru.

Căci în definitiv, Domnilor, ce este alt-ceva de cât o atingere gravă a acestei demnități, când se caută să se reglementeze soarta profesiunilor de Inginer și architect printr'o lege care ne amestecă cu diversele meșteșuguri ale țerei, nefăcându-ne nici măcar cinstea făcută corpului de meseriași, care au fost consultați asupra dreptelor lor cereri.

E evident că profesia de meșteșugar e foarte onorabilă, acest corp constituind unul din cele mai utile și mai cinstite categorii sociale. Noi Inginerii, fiind în contact continuu cu dênșii, suntem cei mai în măsură să le apreciam munca și să le recunoaștem importanța. E însă, margine în toate. Intr'un stat bine constituit demarcările sociale trebuiesc bine definite, drepturile și datoriile fie-cărui păstrate neatrinse.

Profesia de Inginer, care a plecat poate de la artizanul, priceput în meseria sa, a îmbrăcat în cursul vremurilor o haină științifică, ce utilizează și de multe ori creiază, ceea ce știința descoperă în toată direcțiunea și pentru munca inteligentă pe care o desvoltă, pentru minunatele opere de tot felul pe care le seamănă peste tot locul, cere, pretinde de la Societate să fie privită cel puțină de o potrivă cu cele-l'ate profesioni așa din libere.

Știm cu toții cum diversele profesioni ca medicina, advocatura etc. și cu dispozițiile lor speciale, atât pentru admisibilitate în funcțiuni cât și

pentru liberul lor exercițiu. Aceste dispoziții sunt particulare fie-cărei profesioniști; ele au fost rezultatul revindicărilor care se agitau în aceste diverse corporațiuni la început și nimeni nu a simțit nevoia de a le îngloba principiului constituițiilor în bresle, cum s'a făcut cu noi.

Amestecul impus de legea aceasta, pe lângă că ne atinge adânc, se mai presintă suspect și din alt punct de vedere.

In adevăr cine ne garantează, că dispozițiile coprinse în viitorul regulament, vor fi acelea care ni s'au părut nouă, cei autorizați, cei în cunoștință de cauză, ca singurele care garantează și interesele profesioniștilor și acelea ale societății.

Dacă ar fi să credem șgomotele care întovărășesc cauza dispozițiilor incriminate, s'ar părea că mobilul adevărat, și ascuns al acestei dispoziții, ar fi nevoie de a se da o consacrare oficială situații delicate a multora, intrați pe căi piezișe în corpul nostru.

Faptul că nu am fost de loc consultați la redijarea acestui proiect, arată cred, suficient că ar fi locul să ne temem de o nouă lovitură ce s'a prepară corpului nostru tehnic

Propun dar, Domnilor, ca Societatea noastră să ceară Domnului Ministru al Domeniilor, ștergerea dispozițiilor referitoare la noi și coprinse în legea

sa și dacă solitudinea pe care o arată acestor profesioniști atât de atacate astăzi, este reală, să fie rugat să bine-voiască să acorde puternicul D-sale sprijin pentru ca ante-projecul redijat de societate, să treacă cât mai curând prin cele două adunări.

Această intervenire o socotesc ca o datorie morală pentru comitetul nostru, care formulează desideratele corpului, și a luat și sarcina să le ducă la isbândă pe cale largă și demnă a reînvierii drepturilor.

Forma sub care ne sunt acordate aceste drepturi de legea breslelor, o repet încă odată, nu mi se pare nici sigură nici demnă.

Când vom reuși în cererile noastre, vom fi considerați ca un corp aparte, trăind și dezvoltându-se sub imperiul a două legi organice, una existentă, legea corpului tehnic, care există deja și care regulează admisibilitatea în cadre pentru Inginerii funcționari ai statului și altor așezăminte publice și o altă lege, aceia pe care o așteptăm cu toții, regulând exercitarea profesiunilor de Inginer și arhitect în diversele întrebunțări pe care aceste arte le comportă.

Se va fi făcut atunci o operă frumoasă și folositoare, atât corpului cât și mai ales societății.